

เวทีสาธารณะ: อนาคตเราเลือกได้

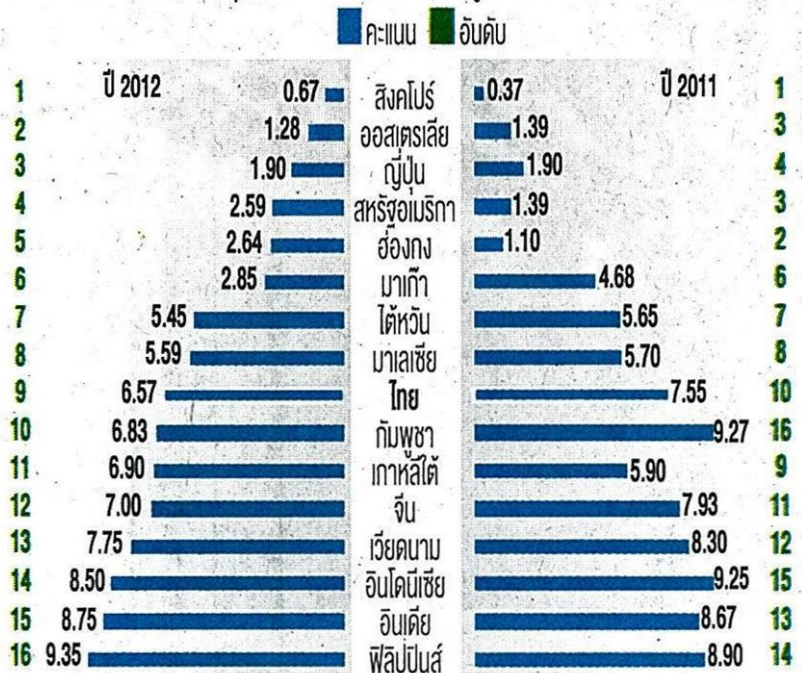
• มิ่งสรรพ์ วาซอาด
ผู้อำนวยการ
สถาบันศึกษานโยบายสาธารณะ ม.เชียงใหม่

ในคราวที่แล้ว เราคุยกันถึงการจัดลำดับภาพลักษณ์ของประเทศที่ทุจริตคอร์รัปชันมากที่สุด นอกจกจากดัชนี CPI ที่อ้างถึงแล้ว ยังมีดัชนีผู้จ่ายสินบน (TheBribePayersIndex-BPI) ซึ่งเป็นการสำรวจทุก 2 ปี จากทางด้านผู้ให้สินบน โดยการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารระดับสูงในภาคธุรกิจอุตสาหกรรมทั้งในประเทศที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา

ในปี ค.ศ. 2011 มีการสำรวจผู้บริหารระดับสูงในภาคเอกชนจำนวน 3,016 คนใน 30 ประเทศทั่วโลกถึงความไม่ไว้วางใจ (ความถี่) ที่บริษัทข้ามชาติจะกระทำการทุจริตด้วยการจ่ายสินบนในการดำเนินธุรกิจ การจัดอันดับจะใช้คะแนนระหว่าง 0-10 คะแนนสูงสุด 10 แสดงถึงคำตอบว่าบริษัทจากประเทศดังกล่าว ไม่เคย กระทำการทุจริตด้วยการจ่ายสินบนในต่างประเทศเลย และคะแนน 0 แสดงว่า บริษัทจากประเทศดังกล่าวจะกระทำอยู่ เสมอ

การจ่ายสินบนของบริษัทมีหลายวิธี เช่น การให้สินบนเพื่อให้ชนะการแข่งขันในการประมูลโครงการรัฐ การให้ผลประโยชน์ การให้กระบวนการทำงานของรัฐบาลรวดเร็วขึ้น หรือการใช้อิทธิพลต่อนโยบาย (ดูรายละเอียดใน <http://bpi.transparency.org/bpi2011/>) ซึ่งคะแนนเฉลี่ยจะอยู่ที่ 7.8 บริษัทจากประเทศจีน และรัสเซียจะมีคะแนนอยู่ในระดับต่ำสุด คือ 6.5 และ 6.1 ตามลำดับ แสดงถึงแนวโน้มในการกระทำทุจริตด้วยการจ่ายสินบนในต่างประเทศสูงกว่าคู่แข่งประเทศที่ได้รับคะแนนในระดับสูงสุด คือ 8.8 จากประเทศเนเธอร์แลนด์และสวีตเซอร์แลนด์ โครงการใหญ่ๆ ด้านสาธารณูปโภคของเรา ในอนาคตหากเรามีกรรมการจากภาคประชาชนไปตรวจสอบ ก็ต้องคอยระวังบริษัทจากประเทศเหล่านี้ ส่วนไทยไม่อยู่ในขอบเขตการสำรวจของรายงาน เพราะบริษัทไทยไม่ใช่ผู้เล่นรายใหญ่นอกจากนี้ ยังมีดัชนีความเสี่ยงที่

แสดงอันดับความเสี่ยงการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชีย ปี ค.ศ. 2011 และ 2012

หมายเหตุ : 0 หมายถึง ความเสี่ยงการทุจริตคอร์รัปชันต่ำที่สุด คะแนน 10 หมายถึง ความเสี่ยงการทุจริตคอร์รัปชันสูงสุด
ที่มา : Political & Economic Risk Consultancy Ltd.

ประเทศไทย กับคอร์รัปชัน (2)

ล่าสุดมีผลสำรวจดัชนีสถานการณคอร์รัปชันไทยพบว่าประเทศไทยมีการจ่ายใต้โต๊ะสูงขึ้นเรื่อยๆ

คำนวณโดยองค์กรอื่น เช่น PERC เป็นองค์กรที่ปรึกษาความเสี่ยงทางการเมืองและเศรษฐกิจ โดยมีสำนักงานใหญ่อยู่ในฮ่องกง มีวัตถุประสงค์ที่จะประเมินแนวโน้มทางการเมืองและเศรษฐกิจในเอเชีย และวิเคราะห์โอกาสและพัฒนากลยุทธ์ในการลงทุน ในภูมิภาคนี้ในรายงานประจำปี 2012 ของ PERC ผลการสำรวจภาพลักษณ์ของการทุจริตคอร์รัปชันจากกลุ่มตัวอย่างนักธุรกิจและผู้บริหารที่เป็นชาวต่างชาติใน 16 ประเทศในภูมิภาคเอเชีย จำนวน 1,763 คน โดยคะแนนอยู่ระหว่าง 0-10 แต่วิธีการประเมินค่าคะแนนจะต่างไปจากของ TIPERC จะพิจารณาค่าคะแนนในลักษณะของระดับความเสี่ยงที่จะเกิดการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งคะแนนต่ำสุด 0 แสดงถึงความเสี่ยงน้อยที่สุดหรือไม่มี คะแนนสูงสุด 10 แสดงถึง ความเสี่ยงมากที่สุด จากผลการประเมินความเสี่ยงในการทุจริตคอร์รัปชัน (ตารางประกอบ) ใน

ระหว่าง ปีค.ศ. 2011 และ 2012 จะพบว่า ประเทศไทยมีความเสี่ยงอยู่ในอันดับที่ 9 จาก 16 ประเทศที่สำรวจ โดยมีคะแนนเท่ากับ 6.57 ในปี ค.ศ. 2014 นี้ เทียบกับสิงคโปร์ที่เป็นอันดับหนึ่งแล้วก็น่าตกใจอยู่ปรากฏการณ์เป้านกหวีดน่าจะทำให้ไทยมีคะแนนถดถอยลงไปอีก หวังว่าเมื่อเราก้าวข้ามวิกฤติคราวนี้ไปได้ นักการเมืองไทยจะไม่เหมือนเดิม!

ล่าสุดนี้มีผลสำรวจดัชนีสถานการณ์คอร์รัปชันไทย โดยสำรวจตัวอย่างประชาชนผู้ประกอบการและข้าราชการ 2,400 ตัวอย่าง เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2556 ของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย พบว่าประเทศไทยมีการจ่ายใต้โต๊ะสูงขึ้นเรื่อยๆ ในประเด็นความรุนแรงของปัญหาพบว่า ผู้ตอบร้อยละ 63 เห็นว่ามีแนวโน้มมากขึ้น ประเด็นที่ 2 เป็นการสำรวจทัศนคติของคนไทยว่าเห็นด้วยหรือไม่ว่าคอร์รัปชันเป็นเรื่องไกลตัว ร้อยละ 77 ไม่เห็นด้วยต่อคำถามที่ว่าเห็นด้วยหรือไม่กับการให้สินน้ำใจ (เงินพิเศษ) เล็กๆ น้อยๆ แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเรื่องไม่เสียหาย ร้อยละ 70 ไม่เห็นด้วย และร้อยละ 70 เท่ากัน ไม่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า แม้รัฐบาลจะทุจริตก็ยอมรับได้ถ้ามีผลงาน สำหรับร้อยละของการจ่ายเงินใต้โต๊ะแก่ข้าราชการและนักการเมืองที่ทุจริต ผู้ประกอบการ ร้อยละ 75 ต้องจ่ายเงินเพิ่มในอัตราส่วนร้อยละ 20-30 ของงบประมาณในปี 2556 และแนวโน้มในปี 2557 อาจจะเพิ่มถึงร้อยละ 50 จากข้อสันนิษฐานของอัตราคอร์รัปชัน ร้อยละ 25-53 เฉพาะในปี 2556 มีมูลค่าคอร์รัปชันถึง 2.35-3.29 แสนล้านบาท เทียบเท่ากับร้อยละ 1.88-2.63 ของจีดีพีทีเดียว

ที่น่าสนใจก็คือ ผู้ถูกสำรวจร้อยละ 42 เห็นว่านักการเมืองเป็นผู้ทุจริต อีกร้อยละ 33 เห็นว่าเป็นเพราะข้าราชการก่อให้เกิดปัญหาส่วนอีกร้อยละ 18.3 เห็นว่านักธุรกิจเป็นผู้ก่อให้เกิดปัญหาคอร์รัปชัน สาเหตุสำคัญของปัญหาการทุจริตในเมืองไทย ในความเห็นของผู้สำรวจ ดร.ธนวรรธน์ พลวิชัย คือความไม่เข้มงวดของการบังคับใช้กฎหมาย รองลงมาคือ กฎหมาย เปิดโอกาสให้มีการใช้ดุลพินิจที่เอื้อต่อการทุจริตกระบวนการทางการเมืองที่ขาดความโปร่งใสและตรวจสอบยาก และความยุ่งยากและซับซ้อนของระบบราชการ

วิธีการปฏิรูปก็คงต้องไปแก้ตรงที่ว่านี่ละ หวังว่านักการเมืองทั้งหลายคงจะจำบทเรียนคราวนี้และเข้าใจเสียที่ว่าเดี๋ยวนี้ชาวบ้านเขาไม่ยอมกันแล้ว